

Grund- og Nærhedsnotat til Folketingets Europaudvalg om Kommissionens og Unionens Højtstående Repræsentant for Udenrigsanliggender og Sikkerhedspolitikks fælles meddelelse om Forbindelserne mellem EU og Kina i et strategisk perspektiv

KOM (2019) 5 final

Den 26. juni 2019

1. Resumé

EU's Fælles Udenrigstjeneste (FUT) og Kommissionen præsenterede d. 12. marts 2019 en fælles meddelelse om EU's relationer med Kina. Meddelelsen er baseret på EU's Kina-strategi fra 2016 og opstiller 10 konkrete tiltag, der lægger op til, at EU skal være parat til at håndtere Kina inden for en differentieret og realistisk tilgang, hvor Kina på samme tid skal ses som en partner, konkurrent og strategisk rival. Det er Regeringens foreløbige holdning at støtte linjen i meddelelsen og den bagvedliggende erkendelse i mange europæiske lande af, at forholdet mellem de muligheder og udfordringer, som Kina giver, er et andet nu end for få år siden.

2. Baggrund

EU's Fælles Udenrigstjeneste (FUT) og Kommissionen præsenterede d. 12. marts 2019 en fælles meddelelse om EU's relationer med Kina.

Meddelelsen skal ses i lyset af Kinas ændrede globale ageren hvormed Kina under sin nuværende ledelse har justeret sin udenrigspolitik hen imod en globalt mere aktiv, proaktiv og i visse tilfælde selvhævdende tilgang. Dette kommer især til udtryk i Belt & Road Initiativet (BRI), der indebærer massive investeringer i Euroasien og rummer både muligheder og udfordringer, Kinas ledende teknologiske rolle og reformambitioner.

Meddelelsen er baseret på EU's Kina-strategi fra 2016 og opstiller 10 konkrete tiltag, der lægger op til, at EU i lyset af landets ændrede globale ageren skal være parat til at håndtere Kina inden for en differentieret og realistisk tilgang, hvor Kina på samme tid skal ses som en partner, konkurrent og strategisk rival. Meddelelsen har fokus på, hvordan EU ud fra klart definerede interesser og principper kan styrke sit samarbejde med Kina og bevare sin velstand på længere sigt. Meddelelsen blev drøftet og endosseret på møde i Det Europæiske Råd (DER) den 21.-22. marts 2019.

3. Formål og indhold

Formålet med meddelelsen er at opstille en opdateret fælles ramme for EU's relationer med Kina, der tager højde for Kinas styrkede globale rolle på en række centrale udenrigspolitiske og økonomiske områder. Meddelelsen tager udgangspunkt i EU's kinastrategi fra 2016, men lægger op til en tilgang, hvor Kina i højere grad end tidligere anskues både som en uomgængelig samarbejdspartner og som en væsentlig konkurrent og strategisk rival. Inden for denne ramme opstilles 10 konkrete tiltag, der skitseres nedenfor.

Multilateralisme, menneskerettigheder og klimaforandringer

1: Styrke samarbejdet i FN's tre søjler (menneskerettigheder, fred/sikkerhed og udvikling)

Der lægges op til en stærk og fælles EU-tilgang til spørgsmålet om de politiske og civile menneskerettigheder i Kina, der fortsat har trange kår. Der ligger heri, at Kina, trods pæne ord, holdes

til ansvar for manglende efterlevelse af hensigten med FN's tre søjler, nemlig menneskerettigheder, fred og sikkerhed samt udvikling.

2: Opfordre Kina til at lade CO2-udledningen toppe inden 2030, jf. Paris-aftalen.

Der opfordres til at lade CO2-udledningen toppe inden 2030, hvorefter der bør ske et drastisk fald for at opnå en balance mellem udledninger og optag i anden halvdel af dette århundrede i overensstemmelse med Parisaftalen. Ligeledes opfordres der til, at der tilføjes en reference til Parisaftalens langsigtede mål om at vende finansieringsstrømme mod grønne løsninger som katalysator for at nå Parisaftalens mål.

International fred, sikkerhed og bæredygtig udvikling

3: Øget engagement om fred og sikkerhed

Der lægges op til tættere samarbejde med Kina om fred og sikkerhed, hvor der er fælles interesser, med udgangspunkt i det positive samarbejde om den fælles omfattende handlingsplan for håndtering af Irans atomprogram.

4: Styrket vægt på bilaterale aftaler og finansielle instrumenter over for partnerlande.

Der lægges op til, at EU mere konsekvent anvender eksisterende bilaterale aftaler og finansielle instrumenter og samarbejder med Kina om at følge de samme principper under gennemførelsen af EU's strategi for styrkede forbindelser mellem Europa og Asien med henblik på at beskytte EU's interesse i stabilitet, bæredygtig økonomisk udvikling og god forvaltningskik i sine partnerlande.

Et mere balanceret og gensidigt handels- og investeringssamarbejde

5: Kina skal levere på tidligere forpligtelser, herunder vedr. WTO-reform m.v.

Kina opfordres til at leve op til tidligere aftalte forpligtelser mhp. at opnå et mere ligevægtigt og gensidigt økonomisk forhold. Det gælder især ift. WTO-reform, herunder navnlig med hensyn til reglerne om subsidier og tvungne teknologioverførsler, samt færdiggørelse af igangværende bilaterale forhandlingsspor om bl.a. investeringer og luftfartssikkerhed.

6: Hurtig vedtagelse af EU International Procurement Instrument (IPI).

Der påpeges vedrørende offentlige indkøb et mismatch mellem den åbenhed, kinesiske virksomheder møder i EU, og omvendt de begrænsninger, europæiske virksomheder står over for på det kinesiske marked. Rådet og Europa-Parlamentet opfordres til inden udgangen af 2019 at vedtage et instrument til i visse tilfælde at begrænse tredjelandes adgang til EU's marked for offentlige indkøb ("international procurement instrument", IPI).

Styrkelse af EU's konkurrenceevne samt sikring af lige konkurrencevilkår

7: Retningslinjer vedr. udenlandske tilbudsgivere ift. offentlige indkøb i EU.

Der lægges op til en mere strategisk tilgang til EU's rammeværk om offentlige indkøb. Kommissionen vil medio 2019 udsende vejledning målrettet aktører fra tredjelandes deltagelse i offentlige udbudsprocesser i EU for derigennem at sikre, at der bl.a. ikke ses på pris alene, men også på miljø- og arbejdstagerforhold. Kommissionen lægger endvidere op til i samarbejde med medlemsstaterne at identificere huller i EU-reguleringen på området inden udgangen af 2019.

8: Identificere skævvridning i det indre marked, der følger af udenlandsk ejerskab og statsfinansiering.

Der påpeges et behov for at imødegå de konkurrenceforvridende effekter af udenlandsk statsligt ejerskab og statslig finansiering i det indre marked. Kommissionen vil inden udgangen af 2019 identificere løsninger på de eksisterende mangler i EU-lovgivningen.

Bedre beskyttelse af kritisk infrastruktur og teknologi

9: Kommissionen vil udsende anbefalinger vedr. 5G efter DER.

Der blev lagt op til Kommissionens efterfølgende præsentation af et generelt sæt anbefalinger for en fælles EU-tilgang ift. sikkerhedsrisici forbundet med 5G netværk. Anbefalingerne vedr. cybersikkerhed i forbindelse med 5G-teknologi blev præsenteret den 26. marts og tager udgangspunkt i en koordineret EU risikovurdering og ”risk-management” indsatser, udveksling af informationer i EU-regi og opmærksomhed på såkaldte kritiske kommunikationsnetværk.

10: Medlemslande opfordres til implementering af rammeværk for investeringsscreening.

Der opfordres til at øge bevågenheden ift. direkte udenlandske investeringer via hurtig og effektiv implementering af forordningen om screening af direkte udenlandske investeringer i medlemslandene.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig, da der er tale om en fælles udtalelse fra Kommissionen og den Fælles Udenrigstjeneste.

5. Nærhedsprincippet

Det vurderes, at den fælles meddelelse er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

6. Gældende dansk ret

Meddelelsen har ikke i sig selv lovgivningsmæssige konsekvenser.

7. Konsekvenser

Meddelelsen har i sig selv ingen lovgivningsmæssige konsekvenser og medfører i sig selv ingen konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, erhvervslivet, miljøet eller beskyttelsesniveauet. Der vil særskilt blive taget stilling til forslag, som meddelelsen eventuelt måtte afføde.

8. Høring

Meddelelsen er ikke sendt i høring hos relevante organisationer, da der i første omgang alene er tale om en meddelelse fra institutionerne og altså ikke konkrete forslag eller lovgivningsmæssige initiativer.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

I EU-kredsen er der bred opbakning til en justeret, mindre naiv tilgang til Kina, der tager højde for landets ændrede globale ageren. Der var generel opbakning til meddelelsen på møde i Det Europæiske Råd den 21. - 22. marts 2019. Samtidig ses generelt velkendte skillelinjer. På det handelspolitiske område er der enighed om behovet for på overordnet plan at tilpasse linjen

over for Kina på en måde, der tager højde for den konkurrencemæssige udfordring og de negative konsekvenser for europæisk erhvervsliv af massiv kinesisk statsstøtte og urimelig handelspolitisk adfærd. Der vurderes ikke umiddelbart at være enighed i Rådet om samtlige foreslåede tiltag.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringens foreløbige holdning er at støtte linjen i meddelelsen og den bagvedliggende erkendelse i mange europæiske lande af, at forholdet mellem de muligheder og udfordringer, som Kina giver, er et andet nu end for få år siden. Linjen ses ligeledes at være i god overensstemmelse med V36 bl.a. om, at der såvel bilateralt som i EU-Kina-dialogen gives udtryk for fortsat bekymring over menneskerettighedssituationen i Kina, som et næsten enigt Folketing vedtog d. 11. december 2018. For så vidt angår handelspolitikken støtter regeringen en strategisk og håndfast håndtering af de negative konsekvenser, som den kinesiske handelsadfærd rejser for europæiske virksomheder. Regeringen finder, at håndteringen af Kina skal ske inden for rammerne af en fortsat handelsliberal linje og ikke må ske på bekostning af konkurrencen i det indre marked, som er kernen i EU's vækst og velstand.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg af udenrigsministeren på møde den 15. marts (forelæggelse af rådsmødet for udenrigsanliggender den 18. marts) og af statsministeren på møde den 20. marts (forelæggelse af DER den 21.-22. marts).